

Motion till riksdagen 2012/13:Sk438

av Mats Pertoft m.fl. (MP)

Översyn av skattesystemet

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om behovet av att tillsätta en parlamentarisk utredning i syfte att genomföra en bred översyn av skattesystemet.

Motivering

1990 års skattereform hade som ambition att göra upp med den flora av undantag och skattelättnader som gjort det tidigare skattesystemet svårgenomträngligt och upplagt för skatteplanering. Det nya systemet skulle grundas på likformighet och enkelhet.

Reformen slog väl ut, men håller sedan regeringsskiftet 2006 på att luckras upp i grunden. I snabb takt införs den ena särregleringen efter den andra. Jobbskatteavdraget ger olika skatter för förvävsarbetande och icke förvävsarbetande, med särskilt rabatt för personer över 65 år. Värnskatten består. Grundavdraget höjs för personer över 65 år. Socialavgifterna sänks för personer under 26 år och den särskilda löneskatten slopas för anställda över 65 år. Vissa så kallade hushållstjänster (RUT och ROT), som häckklippning men inte trädbeskärning, berättigar till skattelättnader som inte finns inom andra branscher. Genom omläggningen av fastighetsskatten blir kapitalbeskattningen än mer olikformig.

Likformighet är inte alltid ett adekvat mål, utan i vissa fall kan man av olika skäl vilja styra konsumtions- och produktionsbeslut. Det är särskilt aktuellt när det föreligger externaliteter eller andra marknadsmisslyckanden, då en klokt utformad beskattning därför kan sägas minska snarare än öka snedvridningen av marknaden. Detta bör dock helst utformas som punktskatter istället för att pressa allt in i en likformad ram. Ett klassiskt exempel är koldioxidskatten, som syftar till att synliggöra de kostnader som är förknip-

Fel! Okänt namn på

pade med klimatförändringarna och som annars inte fångas upp i prisbildningen.

Däremot bör grunden i skattesystemet fortfarande vara utformad efter principerna likformighet och enkelhet. Omotiverade undantag minskar transparensen, försvårar för de skattskyldiga, urholkar skattebaserna och riskerar att leda till tröskeeffekter, snedvridningar, osund skatteplanering och minskad legitimitet för systemet. Ett svåröverskådligt skattesystem kan på sikt hämma både konkurrensen mellan företagen och Sveriges ekonomiska utveckling.

Samtidigt som vi ser positivt på en ökad användning av kostnadseffektiva ekonomiska styrmedel på miljöområdet vill vi därför betona vikten av att de grundläggande principerna om likformighet och enkelhet i skattesystemet upprätthålls. Så är inte längre fallet efter den moderatledda regeringens skattereformer. Vi menar därför att tiden är mogen för en ny översyn av skattesystemet.

Riktlinjerna för översynen

En sådan genomgripande översyn bör baseras på ett antal grundläggande principer. De skatter som behövs för att finansiera den gemensamma välfärden ska tas in på ett rättvist och rättssäkert sätt, där skatten beräknas utifrån bärkraft och på ett sätt som så långt möjligt undviker oönskade snedvridningar av ekonomin. Genom skatter på miljö- och hälsoskadliga varor ska samhällskostnader som annars inte syns i priset synliggöras, för att på så sätt styra konsumtionen i en mer hållbar riktning. Skatterna bör även ha jämställdhetsperspektiv. Skattesystemet ska vara enkelt att förstå och svårt att fuska med.

Det är viktigt att översynen blir bred och parlamentarisk. Förutsättningarna är inte att alla partier redan innan översynen måste enas om målen utan att översynen har som målsättning att gemensamt komma fram till konkreta förslag som sedan kan läggas fram för beslut i riksdagen.

Växande tjänstesektor och ökade miljöbehov

Sverige är i dag ett land som i hög grad lever på tjänsteproduktion och hög kunskap. Så såg det inte ut för två decennier sedan när den senaste skattereformen genomfördes. Enbart inom näringslivet är drygt två miljoner sysselsatta i tjänstesektorn. Inkluderas den offentliga sektorn arbetar ungefär 3 av 4 svenskar i tjänstenäringarna. Samtidigt råder ett starkt ömsesidigt beroende mellan den varuproducerande industrin och många tjänsteföretag. Inte minst är många av de stora svenska exportföretagen stora inköpare av ett brett spektrum av tjänster.

Något som visat sig särskilt intressant under senare år är det Eurostat definierar som KIS – Knowledge Intensive Services, företag som producerar tjänster med ett kvalificerat kunskapsinnehåll och vars medarbetare i stor utsträckning är högskoleutbildade. Under det senaste decenniet är det dessa branscher som stått för huvuddelen av de nya jobben i Sverige och som bedöms stå för dem även i framtiden. Tillväxten har varit så stark att enligt Almegas siffror drygt en miljon personer i dag arbetar i kunskapsintensiva

tjänstenärningar. Det är fler än i tillverkningsindustrin och byggnäringen tillsammans.

Parallellt med denna utveckling har medvetenheten om de grundläggande ekologiska förutsättningarna ökat, där miljöfrågan framstår som vår tids stora ödesfråga. Vi befinner oss i en historisk epok där möjligheten att kombinera ekonomisk och ekologiskt hållbar utveckling kommer att vara i fokus, vilket även påverkar social hållbarhet genom till exempel den socioekonomiska utvecklingen.

Omställning av skatteverket för kunskaper och miljö

Dessa frågor ställer krav på en genomgripande omställning. Det behövs handling för att stärka Sverige som kunskapsnation, och för att göra Sverige till ett föredöme för hållbar utveckling.

Skattesystemet spelar här en avgörande roll. Skatter är ett mycket effektivt verktyg för att stödja det som är önskvärt och minska det vi vill se mindre av. Vi kan konstatera att Sverige idag är i stort behov av ett modernt skattesystem.

Vi har inte genomfört en genomgripande skattereform sedan 1990. Då skulle århundradets skattereform göra det enklare, effektivare och mer legitimt att betala skatt. Sedan dess har avstegen blivit så många att skattesystemet nu är något av en snårskog, med drygt 500 undantag från den ursprungliga reformen. Nu måste enkelheten och likformigheten återigen bli vägledande principer.

Frågan måste då ställas om det kloka i ett skattesystem som så hårt beskattar arbetade timmar och kunskap, då detta är vad vi i Sverige idag lever av och ännu mer kommer att leva av i framtiden. Höga skatter på arbete, på både individer och företag, tillsammans med höga marginalskatter, skapar en onödig broms på de kunskapsintensiva företagen i vårt land. Det skattesystem vi har i dag är en spegling av hur näringslivet såg ut i går, där skatterna skulle gynna basnäringar och den varuproducerande industrin. Och de 500 undantagen är beviset på att systemet inte följt med i tiden.

Skatteväxling

Om arbete ska beskattas mindre måste andra skattebaser få ökad tyngd. En skatteväxling med höjda miljöskatter kan vara en lösning. Att se över moms och avdragsmöjligheter kan bredda skattebaserna ytterligare.

Detta bör ske samtidigt med satsningar på ny energiteknik och uppbyggnad av klimatvänlig infrastruktur, inom till exempel transporter och byggnad. Modern it-teknik kan användas för att minska behovet av miljöbelastande transporter och för att nå högre energieffektivitet. Här har Sverige ett bra tillfälle att agera föredöme för en mer hållbar utveckling och stärka vår profil globalt som ett miljömedvetet samhälle. Samtidigt kan detta bilda grund för en ökad export av miljörelaterad teknik och kompetens.

Detta är en uppgift som inget riksdagsparti eller regering kan genomföra ensam. På samma sätt som 1991 behövs ett parti- och blocköverskridande samarbete där alla riksdagspartier är representerade och bidrar. Därför före-

Fel! Okänt namn på

slår vi att riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening att regeringen tillsätter en parlamentarisk utredning i syfte att lägga fram ett förslag till ny skattereform.

Stockholm den 5 oktober 2012

Mats Pertoft (MP)

Per Bolund (MP)

Annika Lillemets (MP)

Gunvor G Ericson (MP)

Esabelle Dingizian (MP)

Lotta Hedström (MP)

Jonas Eriksson (MP)

Mehmet Kaplan (MP)

Ulf Holm (MP)